

Projekta darbības plāns

Iesniegšanai Ministru kabineta 2024. gada 9. janvāra noteikumu Nr. 33 “Latvijas Atveseļošanas un noturības mehānisma plāna 1.2. reformu un investīciju virziena “Energoefektivitātes uzlabošana” 1.2.1.2.i. investīcijas “Energoefektivitātes paaugstināšana uzņēmējdarbībā (ietverot pāreju uz atjaunojamo energoresursu tehnoloģiju izmantošanu siltumapgādē un pētniecības un attīstības aktivitātes (t. sk. bioekonomikā))” 1.2.1.2.i.2. pasākuma “Inovātīvu produktu un tehnoloģiju izstrāde” īstenošanas noteikumi” (turpmāk – MK noteikumi) ietvaros.

Plānotās darbības mērķi

(Norāda sasniedzamos mērķus un rādītājus, iekļaujot arī sasaisti ar viedās specializācijas ilgtermiņa stratēģiju. Raksturo, kā palīdzēs sasniegt viedās specializācijas jomas ilgtermiņa stratēģijas mērķus un atskaites punktus).

Projekta mērķis paredz līdz 2026. gada beigām nodrošināt finansējuma pieejamību vismaz 20 tādu informācijas un komunikācijas tehnoloģiju jomas jaunu produktu, tehnoloģiju un pakalpojumu izstrādei, kas veicina zemu oglekļa emisiju ekonomiku, noturību pret klimata pārmaiņām vai pielāgošanos tām, piesaistot vismaz 2 milj. EUR privāto līdzfinansējumu inovāciju ieviešanā.

Izvirzītais mērķis atbilst Ministru kabineta noteikumu Nr. 33, 09.01.2024., 3. punktā noteiktajam mērķim - finansējuma pieejamības nodrošināšana tādu jaunu produktu, tehnoloģiju un pakalpojumu izstrādei, kas veicina zemu oglekļa emisiju ekonomiku, noturību pret klimata pārmaiņām vai pielāgošanos tām, piesaistot privāto līdzfinansējumu inovāciju ieviešanā.

Projekts tiks īstenots **Viedās specializācijas (turpmāk – RIS3) jomā “Informācijas un komunikācijas tehnoloģijas”**. Projekts attīstīs šo jomu, lai sekmētu tās attīstību atbilstoši:

- Izglītības un Zinātnes ministrijas izstrādātajai Latvijas Viedās specializācijas stratēģijai, jo paredz radīt inovācijas, iesaistot spējīgus un kompetentus cilvēkus un veicinot ražīguma palielināšanos.
- Nacionālās industriālās politikas pamatnostādņēm 2021.-2027. gadam, jo atbilstoši globālajām tendencēm un nākotnes perspektīvām tiks nodrošināta jaunu produktu un tehnoloģiju radīšanas un zināšanu pārnese.
- monitoringa ziņojumiem, jo projekts tieši veicinās RIS3 jomas “Informācijas un komunikācijas tehnoloģijas” mērķi un turpinās sekmēt augstākas pievienotās vērtības produktu un pakalpojumu radīšanu Latvijas konkurētspējas paaugstināšanai globālā mērogā, sekmēt augsto un vidēji augsto tehnoloģiju nozaru produkcijas un pakalpojumu pieaugumu Latvijas eksportā, kā arī sekmēt Latvijas digitālo transformāciju.

Latvijas viedās specializācijas stratēģijā specializācijas jomas tiek iedalītas atbilstoši sasniedzamajam mērķim:

- Industrija un pielietojamie pētniecības projekti: atbalstītas zināšanu specializācijas jomas ar mērķi būtiski palielināt speciālistu skaitu un to izmantojamo spēju pieaugumu industrijā un pielietojamos pētniecības projektos;

- Spējas veikt kopīgas intereses pētniecības projektus: atbalstītas zināšanu specializācijas jomas ar mērķi paaugstināt spējas esošajiem speciālistiem un to atjaunotne, vispirms fokusējoties uz kvalitāti;
- Fundamentālie pētniecības projekti un izcilība: atbalstītas zināšanu specializācijas jomas ar mērķi sasniegt ekselenci speciālistu esošajā apjomā, būtiski fokusējoties uz kvalitāti un pētniecības izaicinājumiem fundamentālajā zinātnē.

IT kompetences centrs plāno ieguldījumu industrijā un pielietojamajos pētniecības projektos, lai nodrošinātu IT nozares speciālistu izmantojamo spēju pieaugumu industrijā un pielietojamos pētniecības projektos, tas attīstīs spējas veikt kopīgas intereses pētniecības projektus, lai paaugstinātu esošo speciālistu spējas un to atjaunotni, fokusējoties uz kvalitāti. IT kompetences centra pētniecības projekti lielā mērā balstās uz fundamentālo pētniecības projektu rezultātiem un izcilību, jau sasniegtos fundamentālās zinātnes izaicinājumus tuvinot reāliem pielietojumiem vai iestrādājot tirgum plānotos risinājumos.

RIS3 jomas “Informācijas un komunikācijas tehnoloģijas” ekosistēmas stratēģija ar grozījumiem, apstiprināta 29.12.2023., paredz mērķus, ko līdz 2026. gada beigām palīdzēs sasniegt atbalsta pasākumu realizēšana. IT kompetences centra projekts palīdzēs sasniegt sekojošus **viedās specializācijas jomas ilgtermiņa stratēģijas mērķus**:

- veicināt uzņēmējdarbības inovācijas un digitālo pārveidi, jo IT kompetences centra projektā būs pieejams atbalsts IKT jomas inovācijām;
- uzņēmēju un zinātnieku sadarbības veicināšana, jo IT kompetences centra projektā paredzēts atbalsts pētniecības projektiem, kuros sadarbojas uzņēmēji un zinātnieki;
- jomas ieguldījumu palielināšana P&A&I, lai P&A&I investīcijas sasniedz vismaz 1.5% no IKP līdz 2027. gadam jo IT kompetences centra projekts paredz gan publiskā, gan privātā finansējuma ieguldījumus pētniecības projektu īstenošanā.

Plānotās darbības apraksts

(Īsi apraksta savu plānoto darbību, identificējot pētniecības virzienus, uz kuriem vērsta pētniecības darbība, un sadarbības aktivitātes atbilstoši pētniecības virzieniem. Nepieciešamības gadījumā pētniecības virzienus viedās specializācijas ilgtermiņa stratēģijas mērķu ietvaros iespējams izdalīt arī smalkāk. Apraksta, kā veiks viedās specializācijas ilgtermiņa stratēģijas darbības plānā iekļauto uzdevumu izpildi)

Projekts plāno atlasīt un atbalstīt pētniecības projektus informācijas un komunikācijas tehnoloģiju jomā, primāri **pētniecības virzienā** “Digitālie risinājumi zaļai un ilgtspējīgai ekonomikai” tādu jaunu produktu, tehnoloģiju un pakalpojumu izstrādei, kas veicina zemu oglekļa emisiju ekonomiku, noturību pret klimata pārmaiņām vai pielāgošanos tām, piesaistot privāto līdzfinansējumu inovāciju ieviešanā.

Lai gan digitalizēšanās nereti tiek uztverta par daļu no “zaļās” domāšanas, tomēr arī IT nozares attīstīšanās un paplašināšanās liek domāt par CO2 samazināšanu nozarē. Starptautiskās Enerģētikas aģentūras (International Energy Agency) dati liecina, ka IT nozare gadā rada aptuveni 5% no pasaules CO2 emisijas apjoma¹. IT pakalpojumi veido aptuveni 15% no kopējām nozares emisijām, datu centri – 19%, programmatūras – 18%, tīkli – 15%, bet gala lietotāju ierīces - aptuveni 30%.

¹ <https://www.db.lv/zinas/digitals-automatiski-nenozime-zals-kapec-jadoma-par-co2-pedas-samazinasanu-ari-it-joma-515125>, skatīts 02.04.2024.

IT nozares vadošie uzņēmumi uzstādījuši augstus mērķus emisiju samazināšanai, tāpēc arī IT nozarei ir laiks meklēt risinājumus, piemēram, zaļajā kodēšanā (angl. - green coding), ilgtspējīgā programmatūrā (angl. - sustainable software), modulāru sistēmu radīšanā, koncentrētu algoritmus jeb t.s. clean coding, radīšanā, pārdomātā funkcionalitātē.

Pieaug e-komercijas lietošana un ar to saistītais datu un ierīču apjoms, pieaug lietu interneta (IoT) izmantošana - saskaņā ar statistiku 90% no pasaules datiem ir izveidoti pēdējo divu gadu laikā. Un ik pēc diviem gadiem datu apjoms visā pasaulē dubultojas, kas būtiski palielina elektronenerģijas patēriņu. Aplēses liecina, ka līdz 2030. gadam IT nozare patērēs aptuveni 13% no visas pasaules elektroenerģijas, līdz ar to būtiski domāt par šo rādītāju samazināšanu. Izstrādājot dažādas lietotnes ir iespējams radīt lietotāju dizainu, kas automātiski samazina enerģijas patēriņu un ir svarīgi izvērtēt, cik bieža datu sinhronizācija starp ierīci un datu centru ir patiešām nepieciešama.

Sadarbības aktivitātes paredz gan sadarbību ar citiem informācijas un komunikācijas tehnoloģiju jomas ekosistēmas dalībniekiem, gan nozares komersantiem un pētnieciskajām institūcijām kā projekta sadarbības partneriem, kas tiks atlasīti projekta laikā atklātās atlasēs.

Projektā tiks veikta **viedās specializācijas ilgtermiņa stratēģijas** darbības plānā iekļauto uzdevumu izpilde, piemēram:

- absorbcijas kapacitāte industrijai un lietišķie pētījumi ar mērķi uz individuālām vai komersantiem saistošām inovācijām atbilstoši viedās specializācijas jomas mērķim “Industrija un pielietojamie pētījumi”²;
- industrijas ekspertīze, sadarbojoties ar pētniecības organizācijām, un kopīgas intereses lietišķie pētījumi saskaņā ar mērķi “spējas veikt kopīgas intereses pētījumus”.

1. Institucionālā uzbūve

Vadības shēma

IT kompetences centra organizatoriskā struktūra paredz dalībnieku sapulci, valdi, kura sastāv no valdes priekšsēdētāja un četriem valdes locekļiem, un diviem zinātnisko virzienu vadītājiem. Pētniecības projektu atlasī un izvērtēšanu, kā arī rezultātu izvērtēšanu nodrošinās un monitorēs pētniecības projektu vērtēšanas komisija, kas tiks izveidota pēc pirmās pētniecības projektu atlasē pieteikumu saņemšanas.

Kompetences centra dalībniekiem ir tiesības dalībnieku kopsapulcē apstiprināt uzņēmuma valdi un zinātnisko virzienu vadītājus. Tāpat dalībnieku sapulcei ir tiesības izteikt kādam no dalībniekiem priekšlikumu par daļu atpirkšanu, ja šis dalībnieks nepilda savas saistības pret kompetences centru, apdraud centra darbību vai finansējuma apgūšanu. Tāpat tieši dalībnieku valdes kompetencē ir zinātnisko virzienu vadītāju iecelšana.

IT kompetences centra valdi veido valdes priekšsēdētājs un vēl divi valdes locekļi, kas pārstāv abu pētniecības virzienu uzņēmumus vai zinātniskās institūcijas. Valdes kompetencē ir

² <https://www.izm.gov.lv/lv/media/5989/download>, 21.lpp.

	uzņēmuma ikdienas vadības jautājumi. Visiem valdes locekļiem ir vienlaicīgas paraksta tiesības, līdz ar to visi lēmumi jāpieņem vienbalsīgi. Lai atviegloti IT kompetences centra ikdienas darbu, IT kompetences centrs ar pilnvaru deleģē pārstāvības paraksta tiesības valdes priekšsēdētājam Signei Bāliņai. Zinātnisko jeb pētniecības virzienu vadītāji pārrauga sava pētniecības virziena pētniecības projektu īstenošanu, lai tādējādi nodrošinātu šo pētniecības projektu un rezultātu zinātnisko kvalitāti. To galvenie darba pienākumi: • plānot un vadīt pētniecības projekta virziena pētniecību sadarbībā ar kompetences centra dalībniekiem, kas inicializējuši paredzētos pētniecības projektus; • nodrošināt pētniecības projekta virziena pētniecības īstenošanu; • pārraudzīt pētniecības projektu inicializēšanu un īstenošanu, regulāri tiekoties ar pētniecības projektu vadītājiem, pārraugot pētniecības projekta gaitu un organizējot tikšanās ar pētniecības projektu vadītājiem pētniecības projektu īstenošanas laikā, nodrošinot pētniecības zinātnisko kvalitāti un tajā sasniegto rezultātu atbilstību rūpniecisko pētniecības projektu vai eksperimentālās izstrādes prasībām; • organizēt un vadīt zinātniskā virziena vadošo pētnieku ikmēneša sanāksmes (ne retāk kā reizi 3 mēnešos); • nepieciešamības gadījumā sniegt atbalstu pētniecības projektu inicializētājiem pētniecības projektu identifikācijas laikā un pētniecības projektu vadītājiem to īstenošanas laikā; • piedalīties pētniecības projektu, publikāciju un citu sagatavoto materiālu, tostarp iesniedzamo ziņojumu par pētniecību, recenzēšanā, savas kompetences ietvaros sniedzot konsultācijas un ekspertatzinumus; • regulāri sekot līdzi pētniecības virziena attīstībai Latvijā un pasaulē un atbilstoši koriģēt pētnieciskā virziena darbu Kompetences centrā; • informēt Kompetences centra vadītāju par pētniecības projektu gaitu, ne vēlāk kā nedēļas laikā informējot par problēmām, kas radušās pētniecības projektu īstenošanas posmā, ja tas apdraud plānoto pētniecības projekta virzienu rezultātu sasniegšanu; • nodrošināt projekta administrēšanai piesaistītos speciālistus, kas atbildīgi par pārskatu sagatavošanu, ar informāciju par pētniecības projektu realizācijas gaitu atbilstoši saņemtajiem informācijas pieprasījumiem un noteiktajiem informācijas sagatavošanas termiņiem, vai
--	---

	nominēt pētniekus, kas atbildīgi par pieprasītās informācijas sagatavošanu; • saskaņot pētniecības projektos plānoto iepirkumu dokumentāciju (tehniskās specifikācijas); • pārstāvēt Kompetences centru valsts institūcijās, ja tajās nepieciešama Kompetences centra zinātniskā pārstāja līdzdalība; • piedalīties valdes sēdēs, sniedzot valdei nepieciešamās konsultācijas un informāciju par pētniecības projektiem un to gaitu; • piedalīties projektu atlases komisijas sēdēs vai sniegt atzinumus Komisijai, izvērtējot iesniegtās pētniecības projektu idejas, pētniecības projektu projektus vai starpposma rezultātus, sniedzot savus atzinumus par iesniegto pētniecības projektu idejām vai pētniecības projektu projektiem. Projekta ikdienas darba nodrošināšanā iesaistās arī iepirkumā piesaistīts projekta vadības pakalpojumu sniedzējs, kas nodrošina ikdienas atbalstu valdei un zinātnisko virzienu vadītājiem, nodrošinot projekta lietvedības, finanšu, grāmatvedības un juridiskos pakalpojumus.
Darbības joma	SIA "IT kompetences centrs" saskaņā ar NACE red.2. darbojas nozarēs: • NACE2 70.22 Konsultēšana komercdarbībā un vadībizinībās • NACE2 72.19 Pārējo pētniecības projektu un eksperimentālo izstrāžu veikšana dabaszinātnēs un inženierzinātnēs. Projekts paredz darbību Viedās specializācijas jomā "Informācijas un komunikācijas tehnoloģijas".
Apakšjoma	Informācijas un komunikācijas tehnoloģijas. Informācijas un komunikācijas tehnoloģijas ir zināšanu, metožu, paņēmieni un tehniskā aprīkojuma kopums, kas ar datoru un sakaru līdzekļu starpniecību nodrošina jebkuras informācijas iegūšanu, glabāšanu un izplatīšanu. Informācijas tehnoloģijas ir instrumenti, kurus lieto vai rada, lai risinātu problēmas, kas interesē visu nozaru speciālistus. Informācijas tehnoloģija definēta kā zinātnes nozare, kurā pētniecības projekti ir saistīti ar informātikas un datorsistēmu lietišķajiem aspektiem. Nozares pētniecības projektu objekts ir informācijas ieguve, apstrāde un izmantošana fizikālās sistēmās ar nolūku veikt to klasifikāciju, aprakstu, analīzi, projektēšanu, ražošanu, uzturēšanu un vadību. Nozarē veic reālo sistēmu uzbūves un tajās noritošo procesu analīzi un

	sintēzi, kā arī abstraktu, algoritmisku un fizisku sistēmu modeļu radīšanas, lietišķu sistēmu tehniskas realizācijas, šo sistēmu uzturēšanas un vadības datortehnoloģiju izstrādi, balstoties uz informācijas un zināšanu ieguves, reprezentēšanas un apstrādes, modelēšanas un imitācijas, metroloģijas, projektēšanas, alternatīvu novērtēšanas un izvēles, optimizācijas, lēmumu pieņemšanas, automātiskās regulēšanas, datorvadības, apmācības, adaptācijas, identifikācijas un diagnostikas problēmu risinājumiem.
Mehānisms jaunu jomas pārstāvju ieviešanai	IT kompetences centrs ir atvērts jauniem sadarbības partneriem un pētniecības projektu īstenotājiem. Katra pētniecības projektu atlase tiek organizēta kā publiska un atklāta atlase, kurā pētniecības projektus var iesniegt visi ieinteresētie komersantiem un pētniecības organizācijas, kas veido sadarbību ar komersantiem. Informācija par atlasēm tiks publicēta oficiālajā izdevumā "Latvijas Vēstnesis", IT kompetences centra un tā sadarbības partneru mājas lapā un izplatīta pa dažādiem partneriem pieejamajiem informācijas kanāliem.
Iesaistīto dalībnieku apraksts un to eksportspēja	SIA "IT kompetences centrs" dalībnieki ir 6 nozares uzņēmumi (SIA "Datorzinību centrs", AS "RIX Technologies", SIA "Tilde", SIA "DIVI grupa", SIA "Lattelecom", SIA "Kurzemes datorcentrs") un trīs augstskolas, kas vienlaicīgi ir arī nozares pētniecības organizācijas – Rīgas Tehniskā universitāte, Ventspils Augstskola un Latvijas Universitāte. Projektu atbalsta IKT nozares vadošā asociācija biedrība "Latvijas Informācijas un komunikācijas tehnoloģijas asociācija", kura pārstāv nozares komersantus ar kopējo biedru apgrozījumu EUR 3 589 257 950 un kopējo biedru eksportu EUR 686 289 404.67. Kā sadarbības partneri projektā pēc pētniecības projektu atlases iesaistīsies pētniecības projektu īstenotāji jeb IKT un citu nozaru komersanti, kas atbilstoši līdzšinējai pieredzei ietvers dažāda statusa (mazie, vidējie, lielie) komersantus ar dažādu eksportspēju – gan tādus, kas tikai plāno attīstīt eksportu pētniecības projekta rezultātā, gan tādus, kuriem jau ir ievērojami eksporta rādītāji.
Saimnieciskās darbības veicēju attīstības un pielāgošanās iespējas globālajam tirgum apraksts	IKT industrija un IKT pakalpojumi ir viena no straujāk augošajām industrijām Latvijā. Pēc Centrālās Statistikas pārvaldes datiem šajā industrijā 2014. gadā bija nodarbināti 26 tūkstoši speciālistu, tad 2022. gadā jau vairāk nekā 42 tūkstoši. Nozares uzņēmumu pievienotā vērtība 2014. gadā

	sastādīja 804 miljonus euro, kas veidoja 3,8% no valsts kopējā IKP, tad 2022. dati parāda pievienoto vērtību 1253 milj. EUR. 2022. gadā IKT sektorā bija 7003 uzņēmumi ar apgrozījumu 5,522 miljardi EUR ar vairāk nekā 10% pieaugumu salīdzinājumā ar 2021. gadu. IKT nozares peļņa 2022. gadā bija 598 milj. EUR un nodokļos samaksāti 752.6 milj. EUR un tādējādi nozare ir 3. lielākā nodokļu maksātāja valstī. Nozares uzņēmumu eksporta rādītāji pieaug, 2022. gadā 55% no uzņēmumu apgrozījuma veido eksports un līdz ar to IKT nozare ir TOP3 eksportētājs starp visām nozarēm. Nozares attīstība nebūtu iespējama bez tās saimnieciskās darbības veicēju jeb komersantu attīstības un arī nākamajos gados plānota strauja izaugsme un digitalizācijas loma gan pasaulē, gan Eiropā pastāvīgi aug un noteikta kā viena no prioritātēm. Komersanti sadarbībā pētniecības institūcijām darbojas IKT kā viedās specializācijas jomas nišās³, piemēram: - Inovatīvas zināšanu pārvaldības, sistēmu modelēšanas un programmatūras izstrādes metodes un rīki; - Inovatīvi nozaru IKT aparatūras (angl. - hardware) un programmatūras (angl. - software) lietojumi; - Valodu tehnoloģijas un semantiskais tīmeklis; - Lielapjoma datu un zināšanu infrastruktūra; - Informācijas drošība un kvantu datori; - Datorsistēmu testēšanas metodes. Latvijas uzņēmumiem, kas pasaules tirgos darbojas līdzās starptautiskajām korporācijām, ir iespējas attīstīt šauras un specifiskas konkurētspējas nišas, kurām nepieciešamas īpašas zināšanas un uzkrāta iepriekšēja pieredze, jo plašās IT jomās ir liela konkurence, savukārt nišas produktu jomās paveras iespējas nelieliem uzņēmumiem. Gartner, Inc, pasaules vadošā IT nozares pētniecības un konsultāciju uzņēmuma, 2023. gada cikla diagramma parāda IKT nozares inovāciju situāciju, brieduma un plānoto ieguvumu laiku. Diagrammā IT jomas inovācijas salīdzinātas pēc gaidām jeb cerībām, ar ko saistās jaunās IT jomas inovācijas, un laiku, kas sadalīts sekojošās grupās: - inovāciju triggeri jeb aktivizētāji (angl. – innovation trigger) jeb idejas, kas atrodas pašā sākumposmā, piemēram,
--	---

³ Viedās specializācijas jomas – “Informācijas un komunikācijas tehnoloģijas” ekosistēmas analītisks apraksts, 24.lpp.

	kiberdrošības tīklu arhitektūra, mākslīgā intelekta simulācijas, mākoņtehnoloģiju attīstība; - sakāpināto cerību virsotne (angl. – peak of inflated expectations), kurā atrodas inovācijas, ar kurām saistās vislielākās gaidas, piemēram, mākslīgā intelekta un paplašinātās realitātes programmatūra, atvērtā koda programmu biroji. Hype Cycle for Emerging Technologies, 2023 Expectations Time Plateau will be reached: ○ less than 2 years ● 2 to 5 years ● 5 to 10 years ▲ more than 10 years As of August 2023 gartner.com Source: Gartner © 2023 Gartner, Inc. and/or its affiliates. All rights reserved. 2079700 Gartner.
Vadītāju pieredze (pieredze gados un kopējā projekta summa)	Latvijas IKT nozares uzņēmumi noteikti ir iespējas attīstīties un izstrādāt jaunus produktus un tehnoloģijas atbilstoši globālā tirgus augošajām nišām. IT kompetences centra vadītāja kopš dibināšanas 2010. gadā ir Signe Bāliņa. Beigusi Latvijas Universitātes Fizikas un matemātikas fakultāti, apgūstot lietišķās matemātikas specialitāti. 2002. gadā ieguvusi ekonomikas doktora grādu ekonometrijas apakšnozarē. Viņai ir pieredze vadošos amatos gan publiskās institūcijās (Īpašu uzdevumu ministre elektroniskās pārvaldes lietās, 2008-2009), gan nevalstiskajā sektorā (Latvijas Informācijas un komunikācijas tehnoloģijas asociācijas valdes locekle no 2003. līdz 2008. gadam, kopš 2009. gada - prezidente), gan komercsabiedrībās (SIA „Datorzinību centrs” valdes priekšsēdētāja no 1996 – 2008). Ilgus gadus Signe Bāliņa ir pasniedzēja ar pētniecības pieredzi – sākotnēji Latvijas Universitātes (LU) Vadības un ekonomiskās informātikas fakultātē, kopš 1991. gada - Biznesa, vadības un ekonomikas fakultātē, kopš 2008. gada –

⁴ <https://www.gartner.com/en/articles/what-s-new-in-the-2023-gartner-hype-cycle-for-emerging-technologies>

	LU Ekonomikas un vadības fakultātes asociētā profesore, no 2018. gada – LU rektora vietiece digitālās sabiedrības jautājumos. Signe Bāliņa ir bijusi līdz šim realizēto projektu vadītāja un līdz ar to kopējā IT kompetences centra vadīto projektu izmaksu summa ir lielāka kā 30 milj. EUR. Detalizētu informāciju skat. pievienotajā CV. IT kompetences centra valdē 2024. gada martā darbojas vēl 2 valdes locekļi – nozares komersantu pārstāvji: • Inguna Pede – augstākā izglītība iegūta Rīgas Tehniskajā universitātē 1988. gadā (inženieris pielietojamās matemātikas jomā), 1996. gadā Latvijas Universitātē iegūts maģistra grāds datorzinātnēs, bet 2006. gadā Rīgas Starptautiskajā ekonomikas un biznesa administrācijas augstskolā - maģistra grāds vadībzinātnēs. Vairāk nekā 25 gadu pieredze IKT nozarē, tai skaitā vairāk kā 15 gadu pieredze vadošos amatos. No 2008. gada līdz 2012. gadam I. Pede bija SIA „Lattelecom Technology” valdes locekle un Programmatūras risinājumu dienesta direktore, bet līdz tam no 2001. gada līdz 2007. gadam AS “DATI Exigen group” (šobrīd AS „Exigen Services Latvia”) biznesa centra „VID” VID Informācijas sistēmas projekta direktore un centra vadītāja, organizējot aptuveni 100 programmistrādes speciālistu darbu. Kopš 2012. gada AS “RIX Technologies” izpilddirektore, kopš tā laika iesaistīta arī IT kompetences centra darbā. Paralēli darbam I. Pede ir Latvijas Universitātes Datorzinātņu studiju programmu komisijas locekle, kā arī Latvijas Lauksaimniecības universitātes Informāciju tehnoloģiju fakultātes Programmēšanas specialitātes Valsts pārbaudījumu komisijas locekle un Latvijas IT klastera valdes locekle. • Uldis Dzenis – SIA “Tilde” valdes loceklis un līdzīpašnieks kopš 1991. gada. LIKTAs valdes loceklis, kas atbildīgs par Informācijas sabiedrības attīstības jautājumiem, pētniecību un inovācijām nacionālā un starptautiskā līmenī. Ieguvis augstāko izglītību Latvijas Universitātē, 1992. gadā absolvējot Fizikas un Matemātikas fakultātes Lietišķās matemātikas katedru specialitātē – matemātiķis.
Pētniecības virziena vadītāja pieredze	IT kompetences centra projektā plānots 1 pētniecības virziens – digitālie risinājumi zaļai un ilgtspējīgai ekonomikai. Kopš 2021. gada 1. jūnija IT kompetences centrā kā zinātniskā jeb pētniecības projekta virziena vadītāja darbojas Irina Arhipova, Inženierzinātņu doktors datorzinātnēs. 1996. gadā

	Latvijas Lauksaimniecības universitātē iegūts inženierzinātņu doktora grāds. Latvijas Lauksaimniecības universitātē 2001. gadā iegūts maģistra grāds pedagogijā. Latvijas Lauksaimniecības universitātes zinātņu prorektore un profesore, kas un veic darba organizāciju zinātnes un inovācijas jomā, pētnieciskā darba vadīšana informācijas tehnoloģijā (darbs LLU kopš 2006. gada). Pētniecības projektu pieredzi veido projektu klāsts, kas realizēts pēdējos gados, izstrādājot, piemēram, starpnozaru mobilo lietotni un viedkaršu tīmekļa servisu vadības sistēmu, personas darījumu objektu vadības modeli, mākoņdatu vidē balstītu IT platformu. Pēdējos gados sagatavotas vairāk kā 80 publikācijas, kuras indeksētas SCOPUS un Web of Sciences datu bāzēs.
Projekta iesniedzēja (finansējuma saņēmēja) un dalībnieku iepriekšējās pieredzes inovatīvu projektu izstrādē un tā ietvaros veiktu darbību apraksts	IT kompetences centrs kopš 2011. gada realizē projektus, kuru ietvaros tikuši izstrādāti inovatīvi risinājumi: - no 2011. gada aprīļa līdz 2015. gada decembrim realizēts projekts “Informācijas un komunikācijas tehnoloģiju kompetences centrs”, KC/2.1.2.1.1/10/01/001. IKT nozares uzņēmumu un zinātnisko institūciju kopīgs projekts, kura ietvaros īstenoti 35 pētniecības projekti, kas ietvēra individuālos un nozares rūpnieciskos pētniecības projektus un eksperimentālās izstrādes, kopējās attiecināmās izmaksas - 14 089 366.80 EUR; - no 2016. gada septembra līdz 2018. gada decembrim realizēts projekts “Informācijas un komunikācijas tehnoloģiju kompetences centrs”, 1.2.1.1/16/A/007. Projekta mērķis bija paaugstināt informācijas un komunikāciju tehnoloģiju (IKT) nozares komersantu konkurētspēju, sadarbībā ar 5 nozares zinātniskajām institūcijām līdz 2018. gada 31. decembrim īstenojot vismaz 19 pētniecības projektus Biznesa procesa analīzes tehnoloģiju un Dabīgās valodas tehnoloģiju jomās, lai to rezultātā vismaz 16 komersanti attīstu un ieviestu ražošanā jaunus produktus un tehnoloģijas. Projekts sevī ietvēra nozares pētniecības projektu tehniski ekonomisko priekšizpēti, rūpnieciskos pētniecības projektus un eksperimentālās izstrādes. Kopējās attiecināmās izmaksas 5 246 218.77 EUR, ERAF grants - 3 112 662.16 EUR; - no 2019. gada maija līdz 2022. gada jūnijam realizēts projekts “Informācijas un komunikācijas tehnoloģiju kompetences centrs”, 1.2.1.1/18/A/003. Projekta mērķis bija paaugstināt informācijas un komunikācijas tehnoloģiju (IKT) nozares komersantu konkurētspēju, sadarbībā ar

	zinātniskajām institūcijām līdz 2022. gada 30. jūnijam īstenojot vismaz 20 nozares un starpnozaru pētniecības projektus Biznesa procesu analīzes tehnoloģiju un Dabīgās valodas tehnoloģiju jomās, lai to rezultātā vismaz 20 komersanti attīstu un ieviestu ražošanā jaunus produktus un tehnoloģijas. Projekts sevī ietvēra starpnozaru un nozares pētniecības projektu rūpnieciskos pētniecības projektus un eksperimentālās izstrādes. Kopējās attiecināmās izmaksas 7 591 914.66 EUR, ERAF grants - 4 604 400.66 EUR; - no 2023. gada janvāra tiek īstenots projekts “Informācijas un komunikācijas tehnoloģiju kompetences centrs”, 5.1.1.2.i.0/1/22/A/CFLA/008, ko plānots pabeigt līdz 2025. gada jūnijam. Projekta mērķis ir veicināt jaunu produktu un tehnoloģiju attīstību un zināšanu nodošanu informācijas un komunikācijas tehnoloģiju (IKT) nozarē, līdz 2025. gada 30. jūnijam īstenojot vismaz 12 pētniecības projektus Biznesa procesu analīzes tehnoloģiju un Dabīgās valodas tehnoloģiju jomās, lai vismaz 10 komersanti saņemtu mērķtiecīgu atbalstu un palielinātu privātos pētniecības un attīstības izdevumus. Kopējās plānotās attiecināmās izmaksas 5 000 000 EUR, AF finansējums 3 125 000.00 EUR. Arī IT kompetences centra dalībniekiem ir vērā ņemama iepriekšējā pieredzes inovatīvu projektu izstrādē gan IT kompetences centra iepriekšējos projektos, gan citos Latvijas un Eiropas līmeņa inovāciju projektos. Piemēram, SIA "Datorzinību centrs" īstenojis virkni inovatīvu projektu izglītības tehnoloģiju jomā, AS “RIX Technologies” ir virkne projektu biznesa procesu jomā, SIA “Tilde” ir viens no Eiropas vadošajiem uzņēmumiem dabīgās valodas tehnoloģiju jomā, kas īsteno daudzus starptautiskus inovāciju projektus.
2. Pētniecības projektu vērtēšanas komisija	
Sastāva atbilstības pētniecības virzienam un lomu apraksts	Projekta pētniecības projektu vērtēšanas komisija ir konsultatīva komisija, kuru izveidos IT kompetences centrs, lai tā veiktu visu pētniecības projektu iesniegumu atlasē iesniegto pētniecības projektu vērtēšanu. Komisija tiks izveidota pēc sadarbības partneru pētniecības projektu iesniegumu iesniegšanas / saņemšanas pirmajā pētniecības projektu atlasē, izvēloties Komisijas dalībniekus atklātā uzsaukumā un pārliecinoties par interešu konflikta, korupcijas un krāpšanas neesību. Tās sastāvu veidos: - Nozares ministrijas jeb Ekonomikas ministrijas pārstāvis;

	- Klimata un enerģētikas ministrijas pārstāvis; - vismaz divu nozares komersantu pārstāvjus, kuri ieguvuši augstāko izglītību attiecīgajā nozarē vai augstāko izglītību un vismaz piecu gadu darba pieredzi attiecīgajā nozarē. Pēc nepieciešamības Komisijas sastāvā varētu tikt iekļauti: - pētniecības un zināšanu izplatīšanas organizāciju pārstāvji, kuri ieguvuši maģistra vai zinātņu doktora grādu attiecīgajā nozarē; - Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas pārstāvis - citu nozaru kompetences centru, sadarbības tīklu, asociāciju vai citu organizāciju pārstāvji; - zinātnisko virzienu vadītāji. Visi Komisijas dalībnieki tiks piesaistīti, izvērtējot interešu konflikta neesību pētniecības projektu vērtēšanas komisijā. ITKC Pētniecības projektu vērtēšanas komisijai būs šādi uzdevumi: - pārliecināties, ka pētniecības projekta iesniegumā ir norādīta un analizēta veicamo vai jau veikto ieguldījumu lietderība un pamatotība, kā arī komercializācijas potenciāls; - pārliecināties, ka pētniecības projekta iesniegumā ir norādīta pētniecības projekta atbilstība projekta darbības plānam, ņemot vērā viedās specializācijas ilgtermiņa stratēģijā noteiktos virzienus un mērķus; - vērtēt pētniecības projekta iesniegumu un starpposma un gala noslēguma pārskatus, balsojot par to apstiprināšanu vai noraidīšanu; - uzraudzīt, lai tiktu sasniegti pētniecības projektā minētie darbības rādītāji; - pārliecināties, ka ITKC ir veicis atbilstošu priekšizvērtējumu par interešu konflikta, krāpšanas un korupcijas riska un dubultā finansējuma neesību pētniecības projektu izvērtēšanas un apstiprināšanas procesā, veicot nepieciešamās darbības to novēršanā un labošanā un nodrošinot objektivitāti un vienlīdzīgu pieeju visiem sadarbības partneriem; - nodrošināt pētniecības projektu izvērtēšanas dokumentēšanu un vērtēšanas procesa caurspīdīgumu; - nodrošināt, ka pētniecības projektu vērtēšanas procesā tiek ievērota dzimumu līdztiesība un vienlīdzīgu iespēju princips; - nodrošināt principa "nenodarīt būtisku kaitējumu" ievērošanu pētniecības projektu apstiprināšanā, lai iekļautajai darbībai ir nebūtiska ietekme vai nav paredzamas ietekmes uz visiem vides mērķiem, vērtējot gan tiešās, gan primārās netiešās
--	---

	sekas visā aprites ciklā saskaņā ar regulas 2021/241 2. panta 6. punktu; - pamatojoties uz ITKC veikto izmaksu izvērtējumu, pārliecināties, ka sadarbības partnera pētniecības projekta izdevumi ir nepieciešami pētniecības projekta rezultātu sasniegšanai; - aizpildīt individuālo vērtējumu par pētniecības projektu atbilstību noteiktajiem kritērijiem, pirms pētniecības projektu vērtēšanas komisijas sēdes un starpposma un gala nodevumu vērtēšanas parakstot šo noteikumu 4. pielikumā ietverto objektivitātes, konfidencialitātes un interešu konflikta neesības apliecinājumu. Apliecinājums būs jāsniedz visiem, kuri ar balsstiesībām piedalās pētniecības projektu vērtēšanas komisijas darbībā; - sniegt priekšlikumus viedās specializācijas ilgtermiņa stratēģijas pilnveidošanai un darbības plāna precizēšanai; - ieteikt finansējuma saņēmējam iesaistīt ārējo ekspertu pētniecības projektu un gala noslēguma pārskatu vērtēšanā, ja nepieciešams. Nozares ministrijas pārstāvis, darbojoties pētniecības projektu vērtēšanas komisijā, pārliecinās: - ka pētniecības projektu vērtēšanas komisijas sēdēs lēmumi tiek pieņemti, ievērojot interešu konflikta novēršanas, caurspīdīguma un vienlīdzības principu, kā arī novēršot un labojot dubultā finansējuma iestāšanās, krāpšanas un korupcijas risku; - ka sēdes laikā netika konstatēts iespējamais interešu konflikta, krāpšanas, korupcijas un dubultā finansējuma gadījums un ka finansējums pētniecības projektiem plānots noteikto mērķu un aktivitāšu īstenošanai, un pētniecības projektu vērtēšanas komisijas sēdes protokolā ar parakstu apstiprina šajā apakšpunktā minēto nosacījumu ievērošanu; - ka pētniecības projektā ir norādīta un analizēta veicamo vai jau veikto investīciju lietderība un pamatotība, kā arī komercializācijas potenciāls; - ka ir norādīta pētniecības projekta atbilstība finansējuma saņēmēja izstrādātajam projekta darbības plānam; - ka sadarbības partneris neveic vai nav veicis tādu pašu pētniecības projektu šīs investīcijas ietvaros vai citās komercdarbības atbalsta programmās Eiropas Savienības struktūrfondu un Kohēzijas fonda 2014.–2020. gada plānošanas perioda, Atveseļošanas fonda finansēto pasākumu vai Eiropas Savienības kohēzijas politikas programmas 2021.–2027. gadam ietvaros, lai nodrošinātu, ka visi finansējuma saņēmēju atbalstītie pētniecības projekti savstarpēji nepārklājas;
--	---

	- ka sadarbības partneri demonstrē izpratni un vīziju par zināšanu potenciālo pielietojuma veidu un ietekmi un ka demonstrētais apjoms, ietekme un ieguvumi pārsniedz paredzamās pētniecības projekta izmaksas; - ka pētniecības projektā ir norādīti pētniecības projekta starpposmi, pēc kuru pabeigšanas tiek pārvērtēta pētniecības projekta turpināšanas lietderība; - ka pētniecības projektā ir paredzēta un ir pārbaudāma reāla sadarbības partnera finansiālā līdzdalība pētniecības projekta finansējuma intensitātei atbilstošajā apjomā; - vai sadarbības partneris un finansējuma saņēmējs ir izvērtējuši, ja paredzēts, pētniecības projekta starpposma rezultātus un vai vērtējumi par pētniecības projekta turpināšanu vai pārtraukšanu ir dokumentēti un pamatoti ar faktiem; - ka pētniecības projekta ietvaros starpposma progresu pārskatos iekļautie izdevumi ir saistīti ar pētniecības projekta rezultātu sasniegšanu un ka šī saistība ir skaidri saprotama un pamatota no sadarbības partnera puses, ievērojot saimnieciskuma, lietderības un efektivitātes principu. Gan Ekonomikas ministrijas pārstāvim, gan nozares komersantiem pētniecības projektu vērtēšanas komisijā, gan Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas pārstāvim un Klimata un enerģētikas ministrijas pārstāvim ir balsstiesības, un tie balso par pētniecības projekta starpposma izvērtējumu. Ekonomikas ministrijas pārstāvis nevērtē pētniecības projekta zinātnisko sadaļu un neizpilda individuālo pētniecības projekta vērtēšanas lapu. Pārējo pētniecības projektu vērtēšanas komisijas locekļu ierosinājumiem ir ieteikuma raksturs.
Darbības kārtības apraksts	Pētniecības projektu vērtēšanas komisijas locekļi tiek piesaistīti atklātā atlasē un IT kompetences centra valde ar rīkojumu apstiprina Komisijas sastāvu / izveidi. Komisijas sēdes sasauc IT kompetences centra vadītāja, viņas deleģēts speciālists (piemēram, ārpakalpojumu sniedzēja atbildīgais darbinieks) vai cits Komisijas loceklis (ja tas nepieciešams atbilstoši šī Komisijas locekļa uzskatam). Sēžu biežums jeb intensitāte atkarīga no IT kompetences centra darbības posma un izskatāmo jautājumu apjoma: - pētniecības projektu atlases posmā Komisijas sēdes tiek plānotas reizi nedēļā Komisijas izvēlētajā laikā; - pētniecības projektu īstenošanas laikā Komisijas sēdes tiek plānotas vidēji vienu reizi mēnesī, bet ne retāk kā reizi sešos mēnešos. Šādās sēdēs tiek izskatīti ierosinātie grozījumi,

	iegūta informācija par pētniecības projektu gaitu un citām aktualitātēm, apstiprināti pētniecības projektu starpposma vai gala rezultāti, kā arī apstiprinātas pētniecības projektu izmaksas. Ja iepriekš plānotā sēde nav nepieciešama, IT kompetences centra vadītāja var ierosināt sēdes atcelšanu vai pārcelšanu uz vēlāku laiku. Sēde tiek atcelta tikai tajā gadījumā, ja visi Komisijas locekļi piekrīt sēdes atcelšanai. Gadījumā, ja Komisijas locekļi kādu iemeslu dēļ nevar piedalīties plānotajā Komisijas sēdē, viņi informē IT kompetences centra vadītāju, kura var ierosināt sēdes plānotā laika maiņu, ja: - šī Komisijas locekļa klātbūtne ir būtiska Komisijas jautājumu izskatīšanai; - Komisijā nevarēs piedalīties neviens komersantu pārstāvis vai Ekonomikas ministrijas pārstāvis. Komisijas sēdes darbam nepieciešamie materiāli (pētniecības projektu dokumentācija, prezentācijas, izmaksu izvērtējumi u.c.) tiek nosūtīti vai koplietoti ar Komisijas locekļiem pirms sēdes, lai viņi var iepazīties ar darba materiāliem. Tāpat pirms katras sēdes tiek sagatavoti un parakstīti interešu konflikta apliecinājumi, ko atbilstoši MK noteikumu punktam 106.10 paraksta visi balsstiesīgie. Pēc Komisijas sēdes tiek sagatavots protokols, kuru saskaņo un paraksta visi Komisijas dalībnieki. Ja nepieciešams, par Komisijas lēmumiem tiek informēti pētniecības projektu īstenotāji.
Atbilstības pamatojums	noteikumiem Pētniecības projektu vērtēšanas komisijas darbība plānota atbilstoši MK noteikumu VII. nodaļā noteiktajām prasībām gan attiecībā uz Komisijas sastāvu, gan pienākumu, gan darbību.
Ekspertu piesaistes apraksts	Komisijai ir uzdevums ieteikt IT kompetences centram iesaistīt ārējo ekspertu pētniecības projektu un gala noslēguma pārskatu vērtēšanā, ja tas nepieciešams. Pētniecības projektu vērtēšanas komisija, projekta rezultātu sasniegšanā konstatējot riskus, kas saistīti ar neieguldīto finansējumu vai neīstenotām plānotajām aktivitātēm, izvērtē nepieciešamību un iesaka IT kompetences centram ārējo ekspertu iesaisti, lai pirms pētniecības projektu noslēguma maksājuma veikšanas izvērtētu pētniecības projektu rezultātus un pārlicinātos, ka veiktie ieguldījumi ir bijuši lietderīgi un pamatoti.

	Arī Ekonomikas ministrija var ierosināt, ka pētniecības projektu vērtēšanā jāiesaista starptautiskos vai vietējos ekspertus. Ja Ekonomikas ministrijas pārstāvis pētniecības projektu vērtēšanas komisijas veiktā vērtēšanas procesa ietvaros konstatē, ka pētniecības projekta iesnieguma, starpposma vai gala noslēguma pārskata vērtēšanas process nav pietiekami pamatots, un pētniecības projektu vērtēšanas komisija noraida neatkarīga eksperta pieaicināšanu, Ekonomikas ministrijas pārstāvis neparaksta protokolu un atbalstīto pētniecības projektu saraksts netiek virzīts uz aģentūru. Par eksperta iesaisti pētniecības projekta vērtēšanā lemj IT kompetences centrs. Pēc eksperta vērtējuma saņemšanas pētniecības projekts tiek atkārtoti skatīts Komisijā un Komisija lemj par pētniecības projekta apstiprināšanu vai noraidīšanu. Eksperta vērtējumu pievieno pētniecības projektu vērtēšanas komisijas veiktajiem vērtējumiem, IT kompetences centrs pētniecības projekta vērtējumus kopā ar ekspertu vērtējuma kopiju iesniedz aģentūrā, un aģentūra pieņem lēmumu par komercdarbības atbalsta piešķiršanu. Ja ekspertu vērtējums ir negatīvs vai satur ieteikumus, ekspertu sagatavoto atzinumu nosūta sadarbības partnerim. Sadarbības partneris piecu darbdienu laikā pēc finansējuma saņēmēja rakstiskā pieprasījuma saņemšanas sagatavo un iesniedz finansējuma saņēmējam skaidrojumu par atzinumā norādītajām neatbilstībām. Ja skaidrojums nav saņemts piecu darbdienu laikā vai pēc iepazīšanās ar skaidrojumu atkārtotais eksperta vērtējums ir negatīvs, aģentūra IT kompetences centram lūdz atmaksāt visu pētniecības projektā ieguldīto publiskā finansējuma summu. Primāri IT kompetences centrs piesaista vietējos ekspertus. Ārvalstu ekspertus plānots piesaistīt, ja nav iespējams piesaistīt kompetentu un neatkarīgu vietējo ekspertu vai arī nepieciešama ekspertīze pēc vietējā eksperta uzklaušanās. Eksperti pirms pētniecības projektu vērtēšanas komisijas sēdes un starpposma un gala nodevumu vērtēšanas paraksta objektivitātes, konfidencialitātes un interešu konflikta neesības apliecinājumu, ja nepieciešams, novēršot vai labojot identificētos riskus vai konstatēto interešu konfliktu.
--	---

3. Plānotā viedās specializācijas ilgtermiņa stratēģijas joma

(apraksta izvēlēto viedās specializācijas ilgtermiņa stratēģijas jomu un tās apakšjomas, paredzot īstenot starpnozaru projektus)

Plānotā viedās specializācijas ilgtermiņa stratēģijas joma – “Informācijas un komunikācijas tehnoloģijas”, plānotā apakšjoma - “Informācijas un komunikācijas tehnoloģijas”.

IT nozares pielietojums citās nozarēs ir ļoti plašs, līdz ar to IT kompetences centrs atbalsta starpnozaru pētniecības projektus ar dažādu nozaru uzņēmumiem, prioritāri – ar citu viedo specializāciju nozarēm:

- ❖ zināšanu ietilpīga bioekonomika:
 - inovatīvi risinājumi mežsaimniecībā un kokapstrādē;
 - inovatīvi risinājumi lauksaimniecībā un pārtikas ražošanā;
- ❖ biomedicīna, medicīnas tehnoloģijas, biofarmācija un biotehnoloģijas;
- ❖ viedie materiāli, tehnoloģijas un inženiersistēmas:
 - viedie materiāli;
 - modernas ražošanas tehnoloģijas un inženiersistēmas;
- ❖ informācijas un komunikāciju tehnoloģijas – aparātbūve (elektronika);
- ❖ viedā enerģētika.

Atbalstāmie starpnozaru virzieni ietver arī valsts līmeņa prioritātes, piemēram, izglītības un veselības sektorus.

IT kompetences centra iespējamie starpnozaru sadarbības partneri ir:

- citu nozaru uzņēmumi, kas sadarbībā ar IT nozares uzņēmumiem ierosina starpnozaru pētniecības projektus. Tie ir uzņēmumi, kas iegulda līdzekļus pētniecībā un attīstībā, ir ieinteresēti attīstīt jaunus produktus, pakalpojumus vai tehnoloģijas ar moderniem IT risinājumiem;
- citu nozaru kompetences centri, klasteri un asociācijas. Tieši šie sadarbības partneri var nodrošināt ekspertus, ja IT kompetences centram nepieciešams ekspertu viedoklis starpnozaru pētniecības projekta vai tā rezultātu izvērtēšanā, vai arī īstenot kopīgus pasākumus starpnozaru pētniecības projektu piesaistei vai rezultātu izplatīšanai.

IT kompetences centram un tā pētniecības projektu īstenotājiem jau izveidojusies sadarbība ar vairākiem kompetences centriem, piemēram, SIA “Tilde” īstenoja pētniecības projektu Meža nozares kompetences centrā, kas 2018. gada novembrī deleģējis pārstāvi IT kompetences centra padomē, IT nozares komersanti veiksmīgi piedalās Mašīnbūves kompetences centra pētniecības projektos, piemēram, SIA “WeAreDots” īstenojis vairākus starpnozaru pētniecības projektus sadarbībā ar SIA “Peruza”.

Par **starpnozaru sadarbības pētniecības projektu** uzskatāma divu vai vairāku dažādu nozaru (ar dažādiem saimnieciskās darbības statistiskās klasifikācijas kodiem) saimnieciskās darbības veicēju dalīšanās vai apmaiņa ar informāciju, resursiem, tehnoloģijām, metodēm, lai kopīgi izstrādātu jaunu produktu vai pakalpojumu, kur, atsevišķi darbojoties, nevar sasniegt vēlamu rezultātu.

IT kompetences centrs noteicis starpnozaru pētniecības projektu ietvaru jeb prasības starpnozaru sadarbības pētniecības projektiem:

- saimnieciskās darbības veicēji jeb uzņēmumi var būt kā sadarbības partneri, nodrošinot efektīvu sadarbību, dodot ieguldījumu pētniecības projekta īstenošanā un dalot riskus, rezultātus un intelektuālo īpašumu;
- saimnieciskās darbības veicēji var veikt iepirkuma procedūru pirms pētniecības pieteikuma iesniegšanas kompetences centram, noslēdzot līgumu starp komersantiem pēc pētniecības projekta pieteikuma iesniegšanas kompetences centram. Iepirkuma gadījumā intelektuālais īpašums var piederēt vienam saimnieciskās darbības veicējam. Saimnieciskās darbības veicēji var nepiemērot iepirkuma procedūru atbilstoši Publiskā iepirkuma likumā minētajiem izņēmuma gadījumiem.
- starpnozaru sadarbība var būt arī balstīta uz nodomu protokola pamata, kurā pētniecības projekta aktivitātes tiek segtas no pētniecības iesniedzēja puses, kur sadarbības partneris finansējumu nesāņem, bet izskata nākotnes sadarbības iespējas vai bezatlīdzības ceļā piedāvā pētniecības projekta īstenošanai izmantot komersanta īpašumā esošās iekārtas, tehnoloģiju, zināšanas vai speciālistus.

Laikā no 2016. gada arī IT kompetences centrā īstenota virkne starpnozaru sadarbības projektu gan elektronikas, gan finanšu, gan veselības aprūpes, mašintulkošanas u.c. jomās. Arī jaunajā projektā paredzēts atbalstīt starpnozaru sadarbības pētniecības projektus, nodrošinot tiem papildus punktus vērtēšanā.

Izskatot iepriekšējo IT kompetences centra projektu sadarbības partnerus jeb pētniecības projektu īstenoņus, redzams, ka standarta IT kompetences centra pētniecības projekta īstenoņi strādā nozarē J 62.01 – Datorprogrammēšana (piemēram, SIA “Tilde”, SIA “Datorzinību centrs”), bet starp atbalsta saņēmējiem ir uzņēmumi ar atšķirīgiem NACE kodiem 2. līmenī, piemēram, SIA “Lattelecom” (61.10) un SIA “LETA” (63.91), un atšķirīgiem NACE kodiem 1. līmenī, piemēram, SIA “Mobilly” (K 66.19).

Plānotās starpnozaru sadarbības aktivitātes:

- kritēriju noteikšana starpnozaru pētniecības projektiem;
- ekspertu piesaiste pētniecības projektu un to rezultātu izvērtēšanai, ja nepieciešams;
- starpnozaru pētniecības projektu īstenošana.

4. Pētniecības virzieni

(apraksta plānotos pētniecības virzienus, norādot īsu kopsavilkumu, galvenās aktivitātes, plānotos rezultātus)

Pētniecības virziens	Plānotā pētniecības virziena kopsavilkums	Galvenās aktivitātes	Plānotie rezultāti
Digitālie risinājumi zaļai un ilgtspējīgai ekonomikai	Digitālie risinājumi zaļai un ilgtspējīgai ekonomikai ir pētniecības un uzņēmējdarbības virziens, kas, pateicoties IKT nozares attīstībai, t.i., ārkārtīgi straujajam datu apjomu pieaugumam, interneta tehnoloģiju, IT risinājumu pieaugumam, un vienlaikus klimata pārmaiņām, kas prasa samazināt CO2 un dažādu enerģētisko resursu, t.sk.	- Virzienam atbilstošu pētniecības projektu atlase - Virziena pētniecības projektu īstenošana ar virziena zinātniskā vadītāja atbalstu, t.sk. vadošo pētnieku ikmēneša sanāksmes - Pētniecības projektus paredzēto rezultātu sasniegšana, t.sk. indeksētu zinātnisko	Īstenoti vismaz 10 pētniecības projekti, radot vismaz 20 jaunas tehnoloģijas / produktus u.tml., kas veicina zemu oglekļa emisiju ekonomiku,

	elektrenerģijas patēriņu ieguvis īpaši lielu uzmanību. Digitālo risinājumu potenciāls emisiju samazināšanai vai novēršanai ir milzīgs. Tiek lēsts, ka mūsdienu digitālās tehnoloģijas, ja tās būtu labi optimizētas un plaši pielietotas, varētu samazināt 15–20% no kopējām emisijām⁵. Lai realizētu šo potenciālu, tehnoloģijas ir jāprojektē un jāizmanto tā, lai samazinātu to negatīvo ietekmi. Turklāt ilgtspējīgu jauno tehnoloģiju izstrādātājiem ir jānodrošina, lai digitālās tehnoloģijas nepatērē vairāk enerģijas nekā ietaupa. Patlaban digitālās tehnoloģijas veido 8–10% no kopējā enerģijas patēriņa un 2–4% no siltumnīcefekta gāzu emisijām — tas ir neliels procents, bet liels apjoms⁶. IKT nozares uzņēmumi var veikt vairākas izmaiņas digitālos risinājumos un tehnoloģijās, lai samazinātu ietekmi uz vidi šajā jomā. Piemēram, pagarinot visu viedtālrunu kalpošanas laiku tikai par 1 gadu, līdz 2030. gadam ietaupītu 2,1 miljonus CO2 gadā, kas ir līdzvērtīgi 1 miljona automašīnu aizvākšanai no ceļiem. Pārslēgšanās no 4G uz 5G tīkliem saskaņā ar prognozēm var samazināt enerģijas patēriņu līdz pat 90%. Pētniecības virziens “Digitālie risinājumi zaļai un ilgtspējīgai ekonomikai” ietver sevī vairākus no viedās specializācijas jomas “Informācijas tehnoloģijas” plānotajiem perspektīvajiem virzieniem: • Inovatīvas zināšanu pārvaldības, sistēmu modelēšanas un programmatūras izstrādes metodes un rīki;	publicāciju sagatavošana un publicēšana	noturību pret klimata pārmaiņām vai pielāgošanos tām
--	---	--	---

⁵ https://joint-research-centre.ec.europa.eu/jrc-news-and-updates/5-digital-solutions-greener-europe-2022-07-05_en#Digital%20Tech%20For%20Smart,%20Sustainable%20Housing, skatīts 03.04.2024.

⁶ <https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/policies/green-digital>, skatīts 03.04.2024.

	• Inovatīvi nozaru IKT aparatūras (hardware) un programmatūras (software) lietojumi; • Kiberfizikālās sistēmas, valodu tehnoloģijas un semantiskais tīmeklis; • Lielapjoma datu un zināšanu infrastruktūra; • Informācijas drošība un kvantu datori; • Datorsistēmu testēšanas metodes. Šis virziens ar augstāk minētajām IKT pētniecības jomām atbilst nozares attīstības tendencēm gan Latvijā, gan pasaulē un tajā plānotie pētījumi paredz iegūt jaunas zināšanas un veikt eksperimentālas izstrādes nozarei, kā arī zaļai un ilgtspējīgai ekonomikai aktuālos jautājumos.		

5. Ekosistēmas attīstība

(raksturo sadarbību par viedās specializācijas stratēģijas jomas attīstību ar citiem finansējuma saņēmējiem un institūcijām)

IT kompetences centrs ir viens no viedās specializācijas jomas – “Informācijas un komunikācijas tehnoloģijas” vadības grupas dalībniekiem⁷ un gan šīs grupas ietvaros, gan ārpus tās sadarbojas gan ar ministrijām, valsts un pašvaldību organizācijām, gan nozares asociācijām (Latvijas Informācijas un komunikācijas tehnoloģijas asociācija atbalsta šī projekta sagatavošanu, iesniegšanu un īstenošanu), Latvijas IT klasteri un augstākās izglītības iestādēm (Rīgas Tehniskā universitāte ir IT kompetences centra dalībnieks, kura pētnieki regulāri iesaistās atbalstīto pētniecības projektu īstenošanā), zinātniskās institūcijas (Elektronikas un datorzinātņu institūts un Latvijas Universitātes Matemātikas un informātikas institūts regulāri īsteno pētniecības projektus sadarbībā ar nozares komersantiem).

IT kompetences centrs ar savu darbību ievēros un veicinās IKT ekosistēmas prioritātes, kas definētas Viedās specializācijas jomas “Informācijas un komunikācijas tehnoloģijas” ekosistēmas stratēģijā, kas ar grozījumiem apstiprināta 29.12.2023.⁸, jo īpaši:

- atbalstīt jaunu un inovatīvu produktu un pakalpojumu attīstību;
- lietiskās pētniecības komercializācijas veicināšana;
- veicināt finansējuma pieaugumu pētniecības un attīstības darbībām.

Lai veicinātu IKT jomas attīstību, IT kompetences centrs plāno sadarbību ar citiem finansējuma saņēmējiem, piemēram, citiem finansējuma saņēmējiem viedās specializācijas jomā –

⁷ <https://www.liaa.gov.lv/lv/informaciju-un-komunikācijas-tehnoloģijas>

⁸ <https://www.liaa.gov.lv/lv/media/11139/download?attachment>

“Informācijas un komunikācijas tehnoloģijas” un institūcijām, kas darbojas IKT jomas ekosistēmā un vadības grupā.

Viedās specializācijas jomas “Informācijas un komunikācijas tehnoloģijas” ekosistēmas stratēģija paredz, ka digitālajām ierīcēm jābūt ilgtspējīgām un atbilstošām zaļās pārkārtošanās principiem. Cilvēkiem jāzina, kā viņu ierīces ietekmē vidi un kāds ir to energopatēriņš. Savukārt jaunu produktu izstrādātājiem šis būtiskais ilgtspējas aspekts jāņem vērā izstrādājot jaunus IKT jomas produktus un tehnoloģijas.

6. Plānotais pētniecības īstenošanas periods

Sākuma datums (dd/mm/gggg)	01/07/2024
Beigu datums (dd/mm/gggg)	31/12/2027

7. Sadarbības nodrošināšana ar sadarbības partneriem projekta ietvaros

(Īsi apraksta, kā plāno piesaistīt sadarbības partnerus. Jaunu sadarbības veidošanu, to galvenie izvēles faktori, apraksta plānotās darbības sadarbības veicināšanai ar viedās specializācijas stratēģijas jomas pārstāvjiem)

Sadarbības partneru piesaiste plānota organizējot atklātu pētniecības projektu iesniegumu atlasī, publicējot oficiālajā izdevumā "Latvijas Vēstnesis" un IT kompetences centra tīmekļvietnē www.itkc.lv informāciju par pētniecības projektu iesniegumu atlasī izsludināšanu, pagarināšanu, pārtraukšanu vai izbeigšanu, pievienojot saiti uz pētniecības projektu vērtēšanas kritērijiem. Pētniecības projektu iesniegumu iesniegšanai IT kompetences centrs nosaka termiņu, kas nav īsāks par vienu mēnesi.

Pētniecības projektus varēs iesniegt komersanti, kas jau ir īstenojuši pētniecības projektus IT kompetences centrā, t.i., jau bijuši IT kompetences centra sadarbības partneri, gan komersanti, kam nav šādas pieredzes, t.i. **jauni sadarbības partneri**. Pētniecības projekti un to īstenoņāji – sadarbības partneri – tiks izvēlēti atbilstoši pētniecības projektu atlasī kritērijos noteiktajām prasībām un prioritārajiem vērtēšanas kritērijiem, kas noteinēti saskaņā ar Ekonomikas ministrijas izstrādāto metodoloģiju pētniecības projektu atlasī kritērijiem.

Sadarbības veicināšanai ar viedās specializācijas ilgtermiņa stratēģijas jomas pārstāvjiem plānots informēt jomas “Informācijas un komunikācijas tehnoloģijas” partnerus, piemēram, LIKTA, IT klasteris par izsludinātajām pētniecības projektu atlasēm un pētniecības projektu apstiprināšanas komisijas locekļu atlasēm, tādējādi veicinot citu viedās specializācijas ilgtermiņa stratēģijas jomas pārstāvju iesaisti pētniecības projektu un to rezultātu vērtēšanā.

8. Plānotie rezultāti

(identificē plānotos rezultātus saskaņā ar MK noteikumiem un apraksta, kā plāno sasniegt rezultātus)

Saskaņā ar MK noteikumos noteikto, projektā plānots **sasniegt sekojošu rezultātu** - līdz 2024. gada 31. decembrim apstiprināti projekti vismaz 4 500 000 euro apmērā, nodrošinot investīcijas kopējo rādītāju – atbalstītie sīkie (mikro), mazie, vidējie un lielie komersanti.

Minētais mērķis ir sasniegts, ja Ekonomikas ministrija izstrādā kopsavilkuma dokumentu, kurā iekļauts pamatojums, kā tika sasniegts mērķis, ar atsaucēm uz tīmekļvietnēm, kurās pieejami mērķi pamatojošie dokumenti.

Papildus tam projekta īstenošanas laikā plānots apkopot un uzkrāt informāciju par sekojošiem **rādītājiem**, kas saskaņā ar MK noteikumiem sasniedzami līdz 2026. gada 30. jūnijam:

- investīcijas ietvaros izstrādāti vismaz 20 jauni ar klimata mērķu sasniegšanu saistīti produkti, pakalpojumi vai tehnoloģijas (skaits);
- publiskais finansējums un privātās investīcijas, kas papildina komercdarbības atbalstu inovācijām vai pētniecības projektiem (euro):
 - pētniecības un attīstības izdevumu apjoms – publiskais finansējums (euro), tostarp publiskais finansējums, kas ieguldīts šādās prioritātēs:
 - atjaunīgā enerģija (euro);
 - viedās enerģijas sistēmas (euro);
 - energoefektīvas sistēmas (dzīvojamās ēkas un industrija) (euro);
 - ilgtspējīgs transports (euro);
 - oglekļa uztveršana un noglabāšana (euro);
 - droša kodolenerģija (euro);
 - energopārvaldība un tirgus (euro);
 - cits (euro);
 - pētniecības un attīstības izdevumu apjoms – privātās investīcijas (euro), tostarp privātās investīcijas, kas veiktas šādās prioritātēs:
 - atjaunīgā enerģija (euro);
 - viedās enerģijas sistēmas (euro);
 - energoefektīvas sistēmas (dzīvojamās ēkas un industrija) (euro);
 - ilgtspējīgs transports (euro);
 - oglekļa uztveršana un noglabāšana (euro);
 - droša kodolenerģija (euro);
 - energopārvaldība un tirgus (euro);
 - cits (euro);
- jaunradīto produktu, pakalpojumu un tehnoloģiju skaits komersantos pēc atbalsta saņemšanas:
 - jaunradītie produkti (skaits), tostarp produkti, kas izstrādāti šādās prioritātēs:
 - atjaunīgā enerģija (skaits);
 - viedās enerģijas sistēmas (skaits);
 - energoefektīvas sistēmas (dzīvojamās ēkas un industrija) (skaits);
 - ilgtspējīgs transports (skaits);
 - oglekļa uztveršana un noglabāšana (skaits);
 - droša kodolenerģija (skaits);
 - energopārvaldība un tirgus (skaits);
 - cits (skaits);
 - jaunradītās tehnoloģijas (skaits), tostarp tehnoloģijas, kas izstrādātas šādās prioritātēs:
 - atjaunīgā enerģija (skaits);
 - viedās enerģijas sistēmas (skaits);
 - energoefektīvas sistēmas (dzīvojamās ēkas un industrija) (skaits);
 - ilgtspējīgs transports (skaits);
 - oglekļa uztveršana un noglabāšana (skaits);
 - droša kodolenerģija (skaits);
 - energopārvaldība un tirgus (skaits);
 - cits (skaits);

- jaunradītie pakalpojumi (skaits), tostarp pakalpojumi, kas izstrādāti šādās prioritātēs:
 - atjaunīgā enerģija (skaits);
 - viedās enerģijas sistēmas (skaits);
 - energoefektīvas sistēmas (dzīvojamās ēkas un industrija) (skaits);
 - ilgtspējīgs transports (skaits);
 - oglekļa uztveršana un noglabāšana (skaits);
 - droša kodolenerģija (skaits);
 - energopārvaldība un tirgus (skaits);
 - cits (skaits);
- pētniecības projekti, kas ietver sadarbību starp komersantiem un pētniecības un zināšanu izplatīšanas organizācijām (skaits);
- izveidotās jaunās darba vietas ar pētniecības projektu īstenošanu (skaits);
- jaunradīto darba vietu atalgojuma apmērs projekta ietvaros (euro);
- komersantu papildu ieguldījumi (euro) pētniecībā un attīstībā ārpus pētniecības projekta īstenošanas;
- piesaistītais ārvalstu finansējums (euro) (no starptautiskajām pētniecības programmām vai ārvalstu partneriem) pētniecībai uzņēmējdarbības sektorā;
- komersanta noslēgtie licences līgumi (skaits) par pētniecības projekta īstenošanas rezultātā radītā intelektuālā īpašuma komercializēšanu;
- komersanta neto apgrozījums (euro) no pētniecības projekta rezultāta ieviešanas saimnieciskajā darbībā vai komercializēšanas;
- pētniecības projektos iesaistīto doktorantu un doktoru skaits:
 - zinātniskais personāls (skaits):
 - zinātniskais personāls – jaunie zinātnieki (skaits);
 - zinātniskais personāls – maģistranti (skaits);
 - zinātniskais personāls – doktoranti un doktora grāda pretendenti (skaits);
 - zinātniskais personāls (pilna laika ekvivalents):
 - zinātniskais personāls – jaunie zinātnieki (pilna laika ekvivalents);
 - zinātniskais personāls – maģistranti (pilna laika ekvivalents);
 - zinātniskais personāls – doktoranti un doktora grāda pretendenti (pilna laika ekvivalents);
 - zinātnes tehniskais personāls (skaits):
 - zinātnes tehniskais personāls – jaunie zinātnieki (skaits);
 - zinātnes tehniskais personāls – maģistranti (skaits);
 - zinātnes tehniskais personāls – doktoranti un doktora grāda pretendenti (skaits);
 - zinātnes tehniskais personāls (pilna laika ekvivalents):
 - zinātnes tehniskais personāls – jaunie zinātnieki (pilna laika ekvivalents);
 - zinātnes tehniskais personāls – maģistranti (pilna laika ekvivalents);
 - zinātnes tehniskais personāls – doktoranti un doktora grāda pretendenti (pilna laika ekvivalents);
- zinātnisko publikāciju skaits;
- projekta ietvaros jaunradīto produktu, pakalpojumu vai tehnoloģiju neto apgrozījums (euro) salīdzinājumā ar pirmo projekta īstenošanas gadu;

- projekta ietvaros jaunradīto produktu, pakalpojumu vai tehnoloģiju eksports (euro) salīdzinājumā ar pirmo projekta īstenošanas gadu;
- ārējie izdevumi pētniecības darbiem, kas pasūtīti citās iestādēs, uzņēmumos, organizācijās (pētniecības un attīstības izdevumu apjoms, euro);
- kapitālizdevumi – ēkas, iekārtas, intelektuālā īpašuma tiesības, datoru programmatūra (pētniecības un attīstības izdevumu apjoms, euro);
- radītie rūpnieciskā īpašuma objekti (skaits):
 - radītie rūpnieciskā īpašuma objekti – patents un patentu pieteikumi (skaits);
 - radītie rūpnieciskā īpašuma objekti – augu šķirne (skaits);
 - radītie rūpnieciskā īpašuma objekti – reģistrēts dizainparaugs (skaits);
 - radītie rūpnieciskā īpašuma objekti – pusvadītāja izstrādājums vai tā pieteikums (skaits);
 - radītie rūpnieciskā īpašuma objekti – preču zīme (ieskaitot kolektīvās zīmes) un sertifikācijas zīme (skaits);
- komersanta siltumnīcefekta gāzu emisiju ietaupījums salīdzinājumā ar pirmo projekta īstenošanas gadu;
- papildu darbības jauda, kas uzstādīta atjaunojamo energoresursu enerģijas vajadzībām salīdzinājumā ar pirmo projekta īstenošanas gadu;
- gada primārās enerģijas patēriņa ietaupījums;
- komersanti, kuri jaunu produktu, pakalpojumu un tehnoloģiju izstrādē ievērojuši nulles piesārņojumu (skaits).

9. Ilgtspēja

(Apraksta ilgtspējas vīziju par turpmāko attīstību pēc plānošanas perioda beigām, skaidrojot šādus aspektus: iesaiste normatīvo aktu izstrādē, privātā finansējuma piesaiste, iesaiste citos Eiropas Savienības fondu projektos).

IT kompetences centrs dibināts 2010. gadā kā sadarbības platforma starp uzņēmumiem un pētniecības un zināšanu izplatīšanas organizācijām (zinātniskajām institūcijām).

2010. gadā IT kompetences centrs paredzēja, ka:

- tā ilgtspējas galvenais garants būs veiksmīgi realizēts projekts, kas radīs vērtīgas un lietderīgas izstrādes;
- veiksmīgi realizētas izstrādes ļaus piesaistīt finansējumu tālāku pētniecības projektu īstenošanai un iesaistei citu sadarbības projektu realizācijā;
- projekta īstenošanas laikā būs izveidojusies cilvēkresursu un materiāltehniskā bāze, kas ļaus turpināt centra tālāko darbību, paplašinot pētniecības virzienu skaitu un apjomu atbilstoši aktualitātēm.

2024. gadā ir veiksmīgi pabeigti trīs IT kompetences centra projekti un turpinās vēl viena projekta īstenošana, turklāt lielākā daļa gaidu ir piepildījušās:

- veikti perspektīvi pētījumi, kuru rezultāti, pateicoties citējamām starptautiskām publikācijām, pieejami ne tikai Latvijas, bet visas pasaules IT nozares zinātniekiem un speciālistiem;
- iegūti veiksmīgi prototipi un lietderīgas izstrādes, kur daļa jau ieviesti tirgū (Lattelecom Telemetrijas risinājumi, Tildes mašīntulkošanas pakalpojums u.c.), bet citi risinājumi tiek

pilnveidoti līdz tirgus piedāvājuma gatavībai un finansiālus ieguvumus Latvijai radīs tuvākajos gados;

- finansējumu tālāku pētījumu īstenošanai, piedaloties Inovāciju klasteru programmā no Atveseļošanās fonda līdzekļiem un Eiropas Struktūrfondu līdzekļiem 2021. – 2027. gadu periodā, plāno iegūt ne tikai IT kompetences centrs, to Horizon 2020 un citās programmās veiksmīgi piesaistījuši arī paši nozares uzņēmumi (SIA “Tilde” projekti “QT21: Quality Translation 21” un “Open Framework of E-Services for Multilingual and Semantic Enrichment of Digital Content/FREME”, SIA “LETA” projekts “SUMMA” (Scalable Understanding of Multilingual Media) u.c.);
- starp komersantiem un zinātniskajām institūcijām veidojušies citi sadarbības projekti, piemēram, SIA „LETA” un līgumpētījuma izpildītāja Latvijas Universitātes Matemātikas un informātikas institūta (LUMII) ERAF projekts „Pētījums par publicistikā pieminēto entītiju savstarpējo saišu identificēšanu, tām atbilstošo grafu strukturēšanu un datu bāzu vaicājumu attēlošanu grafu veidā” (id.nr. 2DP/2.1.1.1.0/13/APIA/VIAA/014), vai projekts «Jauni lietotāju uzvedības interpretācijas algoritmi radikālai zināšanu pārneses uzlabošanai e-ekosistēmā» jeb saīsinājumā – «JAUZI» (id. Nr. 2013/0071/2DP/2.1.1.1.0/13/APIA/VIAA/023.), kurā sadarbojās RTU Tālmācības studiju centrs ar SIA «Lursoft» un SIA «Datorzinību centrs».
- pētījuma nozares komersanti izveidojuši cilvēkresursu un materiāltehnisko bāzi tālākas pētniecības īstenošanai gan nākamajā IT kompetences centra projektā, gan individuāli vai tiešā sadarbībā ar nozares zinātniskajām institūcijām;
- projektos, ko IT kompetences centrs īstenoja līdz šim atbilstoši situācijai nozarē, tika saglabāti iepriekš noteiktie pētniecības virzieni, bet īstenoto pētījumu skaitu papildināja jauni pētījumi, ko ierosināja pieredzējuši un jauni nozares sadarbības partneri.

Centra izvēlētais juridiskais statuss un dibināšanas dokumenti neierobežo centra darbību tikai ar piecu gadu periodu, kas bija paredzēts pirmā projekta īstenošanai, līdz ar to IT kompetences centra plāno savu darbību kā sadarbības platforma starp uzņēmumiem un pētniecības un zināšanu izplatīšanas organizācijām (zinātniskajām institūcijām) arī turpmāk.

IT kompetences **ilgtspējas vīzija** paredz, ka līdz laikam, kad sadarbība starp IT nozares komersantiem un zinātniskajām institūcijām būs kļuvusi par būtisku ikdienas darba sastāvdaļu, kas nodrošinās Latvijas IT nozarē pasaulē augsti novērtētu un pieprasītu, inovatīvu un eksportspējīgu pakalpojumu un produktu radīšanu, IT kompetences centrs būs galvenā un veiksmīgākā sadarbības platforma starp uzņēmumiem un pētniecības un zinātniskajām institūcijām.

Sadarbības platforma, kuras darbībā un vadībā sadarbojas nozares komersanti un zinātnisko institūciju pārstāvji. Sadarbības platforma, nevis komersants, kas konkurē ar nozares uzņēmumiem. Sadarbības platforma, kuras darbībai un uzturēšanai nepieciešami nelieli līdzekļi, nevis centrs ar savu infrastruktūru un darbaspēku, kuram nepieciešami pastāvīgi ieguldījumi telpu uzturēšanai, darbinieku algām, iekārtām u.c. pastāvīgajām izmaksām. Sadarbības platforma, kurā bez bažām ar savām pētījumu un jaunu produktu idejām var dalīties nozares komersanti, saņemot citu komersantu speciālistu un nozares zinātnieku viedokli par šī pētījuma idejas zinātnisko un komerciālo potenciālu, ieteikumus sadarbības partneriem un labākajiem pētniekiem, kas var palīdzēt attīstīt un īstenot ideju. Sadarbības platforma, kas sākotnēji nosaka augstu kvalitātes prasību līmeni, lai pētījumu idejas pārvērstos reālos un veiksmīgos rezultātos. Sadarbības platforma, kas atbalsta uzņēmēju aktivitātes pētniecības jomā ar pieredzējuši

zinātnisko virzienu vadītāju un citu speciālistu palīdzību. Sadarbības platforma, kas aizstāv IT nozares komersantu centienus attīstīt savu pētniecību kā inovatīviem komersantiem un tādējādi veicina Latvijas pētniecības un attīstības rādītāju izaugsmi. Sadarbības platforma, kas ļauj piesaistīt ES Struktūrfondu un citu finansētāju līdzekļus IT nozares komersantu pētījumiem.

IT kompetences centra **institucionālā ilgtspēja** paredz, ka tas ir uzņēmums, kas sākotnēji izveidots, lai realizētu projektu ES Struktūrfondu programmā. Tomēr iespēja nodrošināt aktīvu sadarbību starp uzņēmumiem un zinātnes institūcijām kā tiešajiem kompetences centra dalībniekiem ļauj prognozēt šīs jaunas institūcijas darbību tik ilgi, kamēr tā būs noderīga tās dalībniekiem. Veiksmīgi realizējot projektus, kompetences centrs varētu iesaistīties arī citos projektos un darboties tālāk kā nozares komersantu un zinātnisko institūciju kopēja komercstruktūra, kas atbilstoši dibināšanas dokumentos paredzētajam gūto peļņu reinvestē tālākā pētniecībā.

Politiskā ilgtspēja – IT kompetences centrs ir jau vairāk kā 10 gadus vecs uzņēmums, kas var ietekmēt Latvijas tautsaimniecības tālāko attīstību un plānošanu, ar reālu un praktisku pieredzi parādot sadarbību starp publiskām institūcijām un privāto sektoru. Paredzams, ka LIKTA kā nozares vadošā asociācija, kas kā nevalstiskais partneris iesaistīts valsts līmeņa politikas izstrādē, nodrošinās kompetences centra darbībā gūto atziņu ieviešanu jaunu politiku izstrādē.

Finansiālā ilgtspēja – kompetences centra darbību līdz šim finansējuši tā dibinātāji (dalībnieki) un sadarbības partneri, papildu ienākumus gūstot no nozares pētījumu intelektuālā īpašuma vai licenču realizācijas. Kopējā kompetences centra izmaksu struktūra tiek veidota ar nelielu pastāvīgo administratīvo izmaksu daļu, kas sedz kompetences centra vadības izmaksu, mainīgu administratīvo izmaksu daļu, kas atkarīga no realizēto pētījumu apjoma. Katrs pētniecības projekts tiek uzsākts tikai tad, kad tam ir nodrošināti nepieciešamie finanšu līdzekļi (kredīts, aizdevums, avanss). Tādējādi kompetences centra finansiālā ilgtspēja tiek nodrošināta ar gūtajiem ienākumiem un darbības pamatprincipiem, kas ierobežo lieku un nenosegtu izdevumu rašanās iespējas.

IT kompetences centru dibinājuši nozares komersanti un zinātniskās institūcijas, kas sākotnēji ieguldīja līdzekļus kompetences centra pamatkapitālā, bet tālāk nodrošina līdzekļus IT kompetences centra darbam un privāto līdzfinansējumu projektiem. Starp dibinātājiem un dalībniekiem ir stabili IT nozares uzņēmumi, kuriem ir svarīga attīstība un pētniecība, lai attīstītu savu uzņēmumu piedāvājumu un IT nozares zināšanas ilgtermiņā: SIA “Datorzinību centrs”, SIA “Tilde”, AS “RIX Technologies”, SIA “DIVI grupa”, SIA “Lattelecom”.

Līdzekļus un līdzfinansējumu IT kompetences centram nodrošināja arī citi komersanti jeb sadarbības partneri, kas tikuši iesaistīti iepriekšējos projektos kā pētījumu īstenotāji jeb sadarbības partneri: SIA “LETA”, SIA “Lursoft IT”, SIA “ZZ Dats”, SIA “Lattelecom”, SIA “Baltijas Datoru akadēmija”, SIA “Ecommerce Accelerator”, SIA “DPA”, SIA “DIVI grupa”. Laikā no 2016. gada līdz 2018. gadam pētījumus īstenoja arī AS “Komerccentrs DATI grupa”, SIA “ABC Software”, SIA “BITP”, SIA “PricewaterhouseCoopers”, SIA “Mobilly”, SIA “SQUALIO Cloud Consulting”, SIA “Cube Systems” u.c. Laikā no 2019. gada līdz 2022. gada vidum pētījumus īstenoja arī SIA “Merhels Revidenti Konsultanti”, SIA zinātniski tehniskā firma “LĀSMA”, SIA “Fitsypro”, Valsts sabiedrība ar ierobežotu atbildību “Bērnu klīniskā universitātes slimnīca”, SIA “POTAPOVIČA UN ANDERSONE”, SIA “4.vara”, Valsts sabiedrība ar ierobežotu atbildību “Latvijas Televīzija”, SIA “Helio Media” u.c.

IT kompetences centra darbību atbalsta IT nozares vadošā nevalstiskā organizācija - Latvijas Informācijas un Komunikācijas Tehnoloģijas Asociācija (LIKTA) – līdz ar to iespēja sadarboties ar IT nozares komersantiem un piesaistīt privāto līdzfinansējumu veiksmīgas darbības gadījumā ir vēl lielākas.

Privātā līdzfinansējuma piesaistei ir būtiski nodefinēt, kādiem mērķiem nepieciešams līdzfinansējums, t.i., kā finansējums tiks uztērēts un kāds būs ieguvums uzņēmumiem un nozarei no IT kompetences centra darbības līdzfinansēšanas. Tāpat IT kompetences centra darbībai jābūt pārskatāmai no līdzfinansētāju puses, lai būtu skaidri nodefinēti līdzfinansēšanas principi jeb katra ieguldījums, nerastos bažas par līdzekļu nelietderīgu tērēšanu. Projektu īstenošanas posmā to nodrošina savlaicīga un pilnvērtīga sadarbības partneru informēšana un savstarpēji noslēgtie līgumi, kas precīzi, saprotami un juridiski korekti atrunā abu pušu pienākumus un atbildību.

Galvenais pamats nākotnē nepieciešamā privātā līdzfinansējuma piesaistei ir:

- iesaistīto sadarbības partneru jeb privāto finansētāju pieredze un apmierinātība ar IT kompetences centra darbu, ko vislabāk apliecina viņu vēlme turpināt sadarbību un nodrošināt nepieciešamo līdzfinansējumu;
- veiksmīga IT kompetences centra īstenoto aktivitāšu un projektu īstenošana. Ja 2010. gadā uzņēmumi iesaistījās IT kompetences centra dibināšanā un darbībā līdz galam neapzinoties Kompetences centru programmas darbības nosacījumus, tad veiksmīga projekta īstenošana, pārvarot pat programmas apturēšanas un vairākus programmas nosacījumu grozījumus, apliecina uzticību IT kompetences centram un tā spējai darboties un īstenot nozarei un uzņēmumiem svarīgus projektus;
- IT kompetences centra vadības reputācija un vadības prasmes. Gan IT kompetences centra valdē, gan padomē / komisijā darbojas nozarē atpazīstami un cienjami cilvēki, kuru vadītspējas un uzticamību apliecina arī to uzņēmumu vai zinātnisko institūciju darba reputācija. Tāpat savu lomu, spēju palīdzēt pētījumu īstenošanas laikā un nodrošināt nepieciešamo kvalitāti apliecinājuši IT kompetences centra zinātnisko virzienu vadītāji.

No komersantu viedokļa privātā līdzfinansējuma piesaisti nodrošina pētījuma īstenošanu – komersantu finansiālā kapacitāte. Jau pētījumu atlases posmā IT kompetences centra pētījumu vērtēšanas komisija vērtē pētījuma ierosinātāja finansiālo kapacitāti, piemēram, kritērijs, ka plānotā granta summa nevar pārsniegt trešo daļu no pēdējo trīs gadu vidējā apgrozījuma, nodokļu parādu neesamība, nosaka, ka pētījuma īstenošanu var ierosināt finansiāli spējīgs komersants. To apliecina arī pētniecības projekta sadaļas, kurās tiek raksturots redzējums par pētījumam nepieciešamā priekšfinansējuma nodrošināšanu.